

Universiteit
Leiden
The Netherlands

Rubriek: Behandelen en straffen - Straftoemeting

Duker, M.J.A.; Schuyt, P.M.

Citation

Duker, M. J. A., & Schuyt, P. M. (2016). Rubriek: Behandelen en straffen - Straftoemeting. *Delikt En Delinkwent*, 46(7), 538-544. Retrieved from <https://hdl.handle.net/1887/71626>

Version: Publisher's Version

License: [Leiden University Non-exclusive license](#)

Downloaded from: <https://hdl.handle.net/1887/71626>

Note: To cite this publication please use the final published version (if applicable).

Behandelen en straffen – straftoemeting

DD 2016/49

Inleiding

Deze rubriek bestaat uit de vaste onderdelen. Ten eerste worden enkele arresten van de Hoge Raad behandeld. Aangezien deze rubriek één keer per jaar verschijnt, bestrijkt ze een lange periode waaruit slechts een beperkt aantal uitspraken kan worden besproken. We hebben deze keer gekozen voor de bespreking van drie arresten waarin de vraag centraal staat welke omstandigheden, dan wel oriëntatiepunten een rol mogen of moeten spelen bij het bepalen van de straf. Daarna bespreken we twee uitspraken over de wijze waarop de wettelijke regeling van de bijzondere voorwaarde zoals omschreven in artikel 14c lid 2 sub 14 Sr al dan niet ten grondslag kan liggen aan de oplegging van een bepaalde bijzondere voorwaarde.

Ten tweede bevat deze rubriek een overzicht van de wijzigingen in de landelijke oriëntatiepunten voor straftoemeting en OM-richtlijnen voor strafvordering die in de afgelopen tijd zijn gepubliceerd. We sluiten af met de signalering van een aantal voor de straftoemeting relevante ontwikkelingen en gepubliceerd onderzoek.

Rechtspraak

HR 13 oktober 2015
ECLI:NL:HR:2015:3024

In de zogenaamde *Kopschopperzaak*, die zag op een ernstig geval van groeps geweld in Eindhoven in januari 2013, heeft de Hoge Raad vorig jaar in een arrest naar aanleiding van een OM-cassatie bijzondere overwegingen gewijd aan de vraag wanneer het gebruik van camerabeelden van strafbare feiten strijd oplevert met het recht op bescherming van de persoonlijke levenssfeer van een verdachte en welke gevolgen dat

kan hebben voor de strafoplegging. Een korte samenvatting in deze rubriek lijkt ons op haar plaats.

Een minderjarige verdachte in de betreffende zaak werd in december 2013 in hoger beroep veroordeeld ter zake van het medeplegen van een poging tot doodslag door tezamen en in vereniging met anderen meermalen tegen het hoofd en lichaam van het slachtoffer te schoppen. De daders werden niet gevonden, maar het geweldsincident werd wel op camerabeelden vastgelegd. De officier van justitie gaf vier dagen na het incident toestemming om de beelden te laten uitzenden door een lokaal opsporingsprogramma en om deze op internet te plaatsen, om daarmee de identiteit van de daders te achterhalen. De televisie-uitzending vond uiteindelijk 13 dagen na die toestemming plaats. Hoewel de Aanwijzing opsporingsberichtgeving voorschrijft dat de *hoofd*officier van justitie toestemming geeft voor het laten vertonen van de camerabeelden, werd die toestemming niet gevraagd en heeft de officier van justitie die dus alleen zelf gegeven. De verdachte meldde zich spoedig na de uitzending en ondervond tot op de dag van de berechting nadelige gevolgen van het verschijnen van de beelden.

Het hof besteedde uitvoerig aandacht aan een strafmaatverweer in verband met een schending van het recht op bescherming van de persoonlijke levenssfeer door in strijd met de Aanwijzing opsporingsberichtgeving de toestemming van de hoofdofficier van justitie achterwege te laten. Het hof oordeelde dat er een zwaarwegend belang was bij het vertonen van beelden, maar zag het ontbreken van de toestemming inderdaad als een onherstelbaar verzuim. Een rechtsgevolg wilde het daar echter niet aan verbinden, mede omdat de hoofdofficier van justitie achteraf stellig had meegedeeld de toestemming zeker te hebben gegeven als hem daar om was gevraagd. Het hof toetste het verstrekken van de camerabeelden echter ook afzonderlijk aan het recht op bescherming van de persoonlijke levenssfeer (privacy) zoals neergelegd in artikel 8

EVRM. Het hof stelde een schending van artikel 8 EVRM vast, omdat niet was voldaan aan de eis om daar waar mogelijk gebruik te maken van minder vergaande middelen. De beelden waren immers van een zo goede kwaliteit dat het minder verstrekkende vertonen van *stills* ook tot het gewenste resultaat had kunnen leiden. Daarbij betrok het hof dat de officier van justitie in zijn appelschriftuur zelf had opgemerkt dat het vertonen van *stills* ‘had gekund en (..) voor verdachten waarschijnlijk minder belastend (was) geweest’, maar dat dat voorbij ging ‘aan het feit dat verdachte samen met anderen in het openbaar, *en plein public*, onder toezicht van camera’s iemand ernstig, bijna dodelijk, heeft toetakeld.’

Het hof sloot bij het verbinden van gevolgen aan deze schending van artikel 8 EVRM aan bij het toetsingskader van artikel 359a Sv en wees in het bijzonder op het nadeel van ‘de enorme media-aandacht voor en in de richting van de verdachte en zijn directe omgeving en de hetze die daardoor jegens hem in diverse media, onder welke internet, is ontketend’, waarbij hij ‘zelfs tot aan zijn ouderlijk huis door de media (is) belaagd.’ Dat het misdrijf in de openbare ruimte was gepleegd deed hier volgens het hof niet aan af. Het oordeelde dat strafvermindering op haar plaats was. De verdachte kon op basis van het toegepaste minderjarigenstrafrecht tot maximaal 24 maanden jeugddetentie worden veroordeeld. Het hof kwam tot een strafvermindering van 2 maanden jeugddetentie: in plaats van 12 maanden waarvan 4 voorwaardelijk legde het 10 maanden waarvan vier voorwaardelijk op, met een proeftijd van twee jaar.

De Hoge Raad zet na een voorzet daartoe van A-G Hofstee enkele beoordelingsfactoren op een rij die van belang zijn voor het antwoord op de vragen of met het (laten) vertonen van camerabeelden sprake is van een inbreuk op de persoonlijke levenssfeer en of die inbreuk gerechtvaardigd is (r.o. 4.3.2.). Samengevat gaat het om 1) het publieke of private karakter van de plek waar camerabeelden van bestaan, 2) de persoon

van de betrokkene en 3) diens hoedanigheid (status van verdachte, publiek bekend), 4) de aard en indringendheid van de informatie over de betrokkene, 5) het doel waarmee beeldmateriaal wordt geopenbaard en de voorzienbaarheid van eventuele nadelige gevolgen daarvan, 6) de wijze van openbaarmaking van het beeldmateriaal en 7) de mate waarin het beeldmateriaal in overeenstemming met regelgeving is verkregen en verspreid. Hij vervolgt dat bij het oordelen over (de rechtvaardiging van) een eventuele inbreuk op het recht op een persoonlijke levenssfeer aansluiting bij artikel 359a Sv niet nodig is, maar dat artikel 8 EVRM en voornoemde factoren hiervoor een afdoende beoordelingskader bieden. Het staat de rechter voorts vrij om bij het bepalen van de straf rekening te houden met de nadelige gevolgen van media-aandacht, ook wanneer het openbaar ministerie geen verwijt valt te maken of van een schending van artikel 8 EVRM geen sprake is. Ook de mate waarin de straf eventueel wordt gematigd is aan de rechter.

Hoewel de Hoge Raad in een eerdere passage in algemene zin overweegt dat een beroep op de bescherming van de persoonlijke levenssfeer kan afstuiten op de omstandigheid dat openbaarmaking van persoonlijke gegevens een voorzienbaar gevolg is van het eigen handelen van de betrokkene, in het bijzonder wanneer dit een ernstig strafbaar feit betreft (een omstandigheid die zich hier in de ogen van het openbaar ministerie kennelijk voordeed), acht de Hoge Raad het oordeel van het hof over de schending van het recht op een persoonlijke levenssfeer en over het daarvan ondervonden nadeel in dit geval niet onbegrijpelijk. Hij verwierpt dus de daarover door het openbaar ministerie ingediend klachten. En ook hij wijst in dat verband nadrukkelijk op de erkenning van de officier van justitie in zijn appelschriftuur dat, om te bevorderen dat de identiteit van de daders werd achterhaald, inderdaad met de *stills* had kunnen worden volstaan. Kortom: voor de straftoemeting biedt dit arrest een kader om nadere invulling te

geven aan het oordeel over een eventuele strafvermindering als gevolg van media-aandacht. In verband met het gebruik maken van de media in het kader van de opsporing draagt het arrest verder de boodschap uit dat bij het bestaan van camerabeelden van misdrijven goed gekeken moet worden naar alternatieven voor het integraal vertonen van bewegende camerabeelden waarop indringend gedrag van daders te zien is.

HR 9 juni 2015

ECLI:NL:HR:2015:1505

De Hoge Raad herhaalt in dit arrest (na een korte conclusie strekkende tot toepassing van artikel 80a RO) dat geen rechtsregel eraan in de weg staat dat de rechter binnen de grenzen van het strafmaximum voor een bewezen verklaard feit bij de strafoplegging ten nadele van de verdachte rekening houdt met een omstandigheid die, hoewel dat had gekund, niet als strafverzwarende omstandigheid is ten laste gelegd en bewezen verklaard, maar waarvan wel ter terechtzitting is gebleken. De bijzondere situatie deed zich hier voor dat een strafverzwarende omstandigheid (zwaar lichamenlijk letsel bij openlijke geweldpleging) niet was ten laste gelegd en dus ook niet was bewezen verklaard, maar wel door het hof werd meegenomen in de kwalificatie. Het hof kwam echter niet tot een hogere straf dan de rechtbank voor het feit (zonder strafverzwarende omstandigheid) had opgelegd en dan door het openbaar ministerie was gevorderd. De klacht over de kwalificatie was volgens de Hoge Raad terecht, maar een evident belang bij cassatie had de verdachte niet, gelet op de door het hof opgelegde straf, het voornoemde uitgangspunt van de Hoge Raad en het feit dat in cassatie niet bestreden werd dat van de strafverzwarende omstandigheid ter zitting was gebleken. Dat een belang bij cassatie wel bestond, was onvoldoende onderbouwd. De Hoge Raad doet de zaak daarom conform de conclusie van de AG af met toepassing van artikel 80a RO.

Een verrassende uitspraak is dit wellicht niet, maar toch verdient zij een vermelding. Zij concentreert zich immers op de terechte klacht over de kwalificatie, maar gaat niet specifiek in op de door de Hoge Raad aanvankelijk ook aan de orde gestelde klacht dat *bij de strafoplegging* van een te hoog strafmaximum was uitgegaan. Van essentieel belang bij zowel het oordeel over die klacht als over het belang bij cassatie vanwege de onjuiste kwalificatie lijkt het al genoemde uitgangspunt te zijn dat geen rechtsregel eraan in de weg staat dat de rechter bij de strafoplegging ten nadele van de verdachte rekening houdt met een omstandigheid die, *hoewel dat had gekund*, niet als strafverzwarende omstandigheid is ten laste gelegd en bewezen verklaard, maar waarvan wel ter terechtzitting is gebleken. De Hoge Raad stelde het betreffende uitgangspunt al eerder voorop in HR 30 mei 2006, NJ 2006/314. In die zaak ging het echter om het in de strafoplegging meenemen van de omstandigheid van *enig* lichamenlijk letsel, hetgeen een strafmaximum van zes jaar in plaats van vier jaar en zes maanden gevangenisstraf tot gevolg had. In die zaak bleek evident van *enig* lichamenlijk letsel, zodat die strafverzwarende omstandigheid klaarblijkelijk ook ten laste gelegd *en bewezen verklaard had kunnen* worden en in cassatie redelijkerwijs een betwisting kon worden verlangd dat van dat letsel ter zitting was gebleken.

In de onderhavige zaak is op basis van de beschikbare informatie evenwel niet *per se* evident dat sprake was van zwaar lichamenlijk letsel, hoewel het geweld mede bestond uit het met geschoeide voet tegen het hoofd schoppen. Dat letsel was in elk geval niet ten laste gelegd en het hof spreekt over 'onherstelbaar lichamenlijk letsel'. Dat lijkt op 'zwaar' te duiden, maar kan ook op ander letsel duiden. Op basis hiervan is ook de vraag of op dezelfde grond in cassatie verlangd mag worden te bestrijden dat ter zitting van de strafverzwarende omstandigheid is gebleken. Zo bezien gaat deze uitspraak verder dan eerdere rechtspraak

en is het ook te meer opmerkelijk dat de Hoge Raad, bij gebreke van een nadere toelichting in de cassatieschriftuur, geen evident belang ziet bij cassatie vanwege de onjuiste kwalificatie, die een verdubbeling van het toepasselijke strafmaximum naar negen jaar gevangenisstraf en een dienovereenkomstige zwaardere vermelding in de justitiële documentatie tot gevolg heeft.

HR 23 februari 2016
ECLI:NL:HR:2016:306

Ook deze zaak is verkort afgedaan met toepassing van artikel 81 lid 1 RO na een conclusie van A-G Bleichrodt. Zij verdient een korte vermelding omdat ze ziet op een interessant vraagstuk over de toepassing van oriëntatiepunten voor straftoemeting. De verdachte was veroordeeld tot drie weken onvoorwaardelijke gevangenisstraf wegens diefstal van een mobiele telefoon uit een auto. Hij was eerder ter zake van vermogensdelicten onherroepelijk veroordeeld en het hof nam dit ook mee in zijn strafmotivering. A-G Bleichrodt merkte in zijn conclusie op dat dit drie jaar oude onherroepelijke veroordelingen betrof door de kinderrechtter wegens opzetheling en schuldheiling. Het hof had bij de strafoplegging overwogen dat uit de oriëntatiepunten bleek dat voor een diefstal uit een auto een gevangenisstraf voor de duur van drie weken passend is en dat er geen aanleiding was om daarvan af te wijken. Het hof nam daarmee opmerkelijk genoeg de straf tot uitgangspunt die gold zonder recidive. Volgens de betreffende oriëntatiepunten was een gevangenisstraf van acht weken uitgangspunt in geval van een 'veelpleger'. Ten tijde van de veroordeling door het hof was het oriëntatiepunt voor diefstal uit een auto inmiddels vervangen door één waarbij 90 uur taakstraf als vertrekpunt geldt en zes weken onvoorwaardelijke gevangenisstraf bij 'recidive'. Bij het ontbreken van recidive gold dus een mildere strafsoort. Volgens de steller van het middel was het vertrekpunt dat het hof had gekozen daardoor onbegrijpelijk geworden.

Vermeldenswaard is de opmerking van A-G Bleichrodt in zijn conclusie dat het inderdaad voor de hand had gelegen dat het hof het oriëntatiepunt had toegepast zoals dat gold ten tijde van de veroordeling, nu dat (althans voor een geval zonder recidive) een minder zware strafsoort voorschreef. Ook de Aanwijzing Kader voor strafvordering van het openbaar ministerie gaat uit van de toepassing van later in werking getreden gunstigere richtlijnen. Volgens de AG zou het terugvallen op het oude oriëntatiepunt echter geen schending van een rechtsregel opleveren, omdat de oriëntatiepunten niet als rechtsregels zijn aan te merken en van verandering van wetgeving geen sprake is, terwijl ook schending van artikel 7 EVRM volgens hem niet in beeld komt. En ook als de motivering van de straf desondanks als onbegrijpelijk zou moeten worden aangemerkt, stuitte de klacht daarover volgens A-G Bleichrodt alleen al af op het ontbreken van een in rechte te respecteren belang. Welk oriëntatiepunt ook had moeten worden toegepast, de opgelegde straf kon gelet op de recidive, hoe gering en lang geleden die wellicht ook was, immers moeilijk disproportioneel of onbegrijpelijk worden genoemd. Het middel kon dus niet tot cassatie leiden en de Hoge Raad deed de zaak met toepassing van artikel 81 lid 1 RO af. Deze verkorte afdoening neemt niet weg dat het betoog van A-G Bleichrodt wel aandacht verdient, namelijk dat het is aangegeven om verdachten te laten profiteren van gunstigere oriëntatiepunten die pas na het bewezen verklaarde feit in werking zijn getreden.

HR 6 oktober 2015,
ECLI:NL:HR:2015:2981
en HR 23 februari 2016,
ECLI:NL:HR:2016:302

In deze beide zaken draait het om de vraag wat kan worden verstaan onder 'andere voorwaarden, het gedrag van de veroordeelde betreffende', zoals opgenomen in artikel 14c lid 2 onder 14 Sr. In beide gevallen was deze bijzondere voorwaarde crea-

tief ingevuld, teneinde te voorkomen dat de veroordeelde opnieuw bepaald, ongewenst gedrag zou gaan vertonen. Deze uitspraken zijn met name interessant omdat hiermee nader inzicht wordt verkregen in de wijze waarop de huidige gedragsvoorwaarde uit artikel 14c lid 2 sub 14 Sr (opnieuw?) moet worden ingevuld, ná de wijziging van dit artikel in 2012. Daarbij werd immers de oorspronkelijk breed geformuleerde gedragsvoorwaarde uit artikel 14c lid 2 sub 5 (oud) uitgesplitst in de concreter ingevulde wettelijke omschrijvingen zoals opgenomen in het huidige artikel 14c lid 2 sub 5-13 Sr.

In de eerste casus betrof het een manegehouder die ter zake van ‘verkrachting, meermalen gepleegd’ en ‘ontuchtige handelingen met iemand beneden de leeftijd van zestien jaren buiten echt, meermalen gepleegd’ is veroordeeld tot een gevangenisstraf van achttien maanden, waarvan negen maanden voorwaardelijk met een proeftijd van vijf jaren met bijzondere voorwaarden. Aan het voorwaardelijke deel van de straf zijn diverse bijzondere voorwaarden verbonden, waaronder de voorwaarde ‘dat gedurende de proeftijd geen minderjarige meisjes, behoudens familieleden, aanwezig mogen zijn in de manege (waaronder de stallen en/of de rijbak en/of de kantine) van veroordeelde’. De Hoge Raad is in dit geval van oordeel dat de regeling van artikel 14c lid 2 onder 14 Sr niet als wettelijke grondslag kan gelden voor deze bijzondere voorwaarde, aangezien ‘het niet onder alle omstandigheden afhankelijk is van het gedrag van veroordeelde of in de manege minderjarige meisjes, behoudens familieleden, aanwezig zullen zijn’.

In het tweede arrest betrof het een verdachte die werd veroordeeld ter zake van ‘het in het bezit hebben en vervaardigen van kinderporno, meermalen gepleegd’ en ‘het plegen van ontuchtige handelingen met iemand jonger dan zestien jaar, meermalen gepleegd’, tot een gevangenisstraf van dertig maanden, waarvan tien maanden voorwaardelijk, met een proeftijd van twee jaren. Bij het voorwaardelijke ge-

deelte werd de bijzondere voorwaarde opgelegd dat ‘verdachte gedurende de proeftijd zal meewerken aan politieke controles van zijn computer(s) en andere apparatuur waarop afbeeldingen (kunnen) zijn opgeslagen’. Ook in deze casus was het de vraag of deze bijzondere voorwaarde kan worden gebaseerd op de gedragsvoorwaarde uit artikel 14c lid 2 sub 14 Sr. A-G Vegter is van oordeel dat dat niet het geval is. Volgens standaard jurisprudentie moet een bijzondere voorwaarde die wordt gestoeld op artikel 14c lid 2 sub 14 Sr ‘het gedrag van veroordeelde betreffen’ wat wil zeggen dat het moet gaan om ‘voorwaarden die strekken ter bevordering van een goed levensgedrag van veroordeelde of die een gedraging betreffen waartoe hij uit een oogpunt van maatschappelijke betamelijkheid gehouden moet worden geacht’. Volgens A-G Vegter is daar in dit geval geen sprake van omdat onduidelijk is welk goed levensgedrag door naleving van de voorwaarde wordt bevorderd: ‘De geformuleerde bijzondere voorwaarde onderscheidt niet helder tussen het gedrag dat moet worden bevorderd en de wijze waarop het toezicht (door politiecontrole) op de naleving daarvan plaatsvindt’, aldus Vegter. Toch slaagt het ingediende cassatiemiddel volgens hem niet, aangezien dat nog een stap verder ging. Volgens het middel was deze bijzondere voorwaarde strijdig met artikel 8 EVRM en het daarin vervatte recht op privacy en familieleven. Hoewel de bijzondere voorwaarde niet erg gelukkig is geformuleerd, kan de in de voorwaarde geformuleerde wijze van controle volgens de A-G worden gezet in de sleutel van huisbezoeken in het kader van reclasseringstoezicht, zoals verwoord in artikel 14c lid 1 onder b sub 2 Sr, waarmee sprake is van een voldoende wettelijke grondslag. De Hoge Raad volgt deze conclusie niet en acht de bijzondere voorwaarde zoals in deze uitspraak geformuleerd in strijd met de hiervoor geldende maatstaven. Daarbij neemt de Hoge Raad in aanmerking:

“dat het Hof weliswaar kennelijk het oog had op gedrag dat met – kort gezegd – kinderporno verband houdt, maar daartoe niet een voldoende precies gedragsvoorschrift heeft geformuleerd, alsmede dat het toezicht op de naleving van voorwaarden is geregeld en een bijzondere voorwaarde in de zin van art. 14c lid 2 onder 14 Sr, niet geacht kan worden gedrag te omvatten dat in feite overeen komt met het meewerken aan door de politie uit te oefenen dwangmiddelen op de veelomvattende en ingrijpende wijze zoals in de onderhavige voorwaarde is geformuleerd.”

Landelijke oriëntatiepunten en richtlijnen voor strafvordering

Voor wat betreft wijzigingen in de oriëntatiepunten voor de rechtsprekende macht kan hier worden vermeld dat het oriëntatiepunt met betrekking tot bedreiging (artikel 285 Sr) zodanig is aangepast dat het met ingang van 11 maart 2016 niet alleen meer de eenvoudige *verbale* bedreiging beslaat. Daartoe is het woord ‘verbaal’ geschrapt uit de feitsomschrijving, waarbij overigens de hoogte van het oriëntatiepunt als zodanig niet is gewijzigd. Bovendien zijn omschrijvingen van enkele andere veelvoorkomende bedreigingen toegevoegd, waarmee de totale reikwijdte van dit oriëntatiepunt is vergroot. Overigens heeft de Commissie Rechtseenheid van het LOVS aangekondigd te onderzoeken of het mogelijk is oriëntatiepunten vast te stellen die richting geven bij recidivisten en cumulatieve tenlasteleggingen, een situatie die zich in de praktijk wellicht vaker voordoet dan de situatie waar de huidige oriëntatiepunten vooral op zien, namelijk de *first offender* die wordt verdacht van slechts één delict. Bovendien belooft de commissie op zoek te gaan naar de gemeenschappelijke straftoemettingspraktijk op het gebied van recidive, deelneming, poging, voorbereiding, meerdaadse samenloop, de houding van verdachte (onder meer naar het slachtoffer) en strafproceessuele gronden tot strafvermindering op

grond van artikel 359a Sv. Aan de hand van die gemeenschappelijke praktijk kunnen meer algemene oriëntatiepunten worden vastgesteld. Daarnaast wil de commissie zich inzetten voor het nog verder verbeteren van de strafmotivering en dan in het bijzonder met het oog op de explicatiefunctie van de motivering. Daartoe heeft de commissie een strafmotiveringsmodel opgesteld, dat de rechter moet helpen bij het opstellen van een motivering waarin nog duidelijker moet worden aangegeven waarom hij voor een bepaalde straf heeft gekozen.¹

Op het terrein van de OM-richtlijnen voor strafvordering zijn het afgelopen jaar diverse richtlijnen gewijzigd of in werking getreden. Het valt daarbij op dat de per delict opgenomen strafverhogende en -verlagende omstandigheden, conform het nieuwe algemene kader voor strafvordering, zeer gedetailleerd zijn opgenomen, waarbij oog is voor omstandigheden die veel aandacht krijgen in maatschappelijke discussies. Het gaat om de volgende richtlijnen:

- Richtlijn inzake jeugdprostitutie (artikel 248b Sr; 2015R054) per 1 juni 2015, *Stcrt.* 2015, 14043;
- Richtlijn inzake het rijden onder invloed en/of tijdens een rijverbod (2015R055) per 1 juli 2015, *Stcrt.* 2015, 17958;
- Richtlijn inzake Wet wegvervoer goederen (2015R057) per 1 december 2015, *Stcrt.* 2015, 41058;
- Richtlijn inzake poging doodslag (2015R058) per 1 december 2015, *Stcrt.* 2015, 40614;
- Richtlijn inzake bedreiging (2015R059) per 1 december 2015, *Stcrt.* 2015, 40616;
- Richtlijn inzake poging zware mishandeling (2015R060) per 1 december 2015, *Stcrt.* 2015, 40615;
- Richtlijn inzake feitgecodeerde misdrijven en overtredingen die worden afge-

¹ Zie voor een uitgebreide toelichting op deze plannen van de Commissie Rechtseenheid van het LOVS: H. Abbink, ‘Naar een model van strafmotivering’, *Trema Straftoemettingsbulletin*, 2016/1 p. 14-18.

- daan met een politiestrafbeschikking of een OM-beschikking (2015R061) per 1 januari 2016, *Stcrt.* 2015, 46387;
- Richtlijn inzake overvallen (2016R001) per 1 februari 2016, *Stcrt.* 2016, 1890;
 - Richtlijn inzake sociale zekerheidsfaude (2016R002) per 1 april 2016, *Stcrt.* 2016, 12610;
 - Richtlijn inzake mensenhandel (2016R003) per 1 april 2016, *Stcrt.* 2016, 14665;
 - Richtlijn inzake Telecommunicatiewet (2016R004) per 1 mei 2016, *Stcrt.* 2016, 19421;
 - Richtlijn inzake ram- en plofkraken (2016R005), per 1 mei 2016, *Stcrt.* 2016, 20569;
 - Richtlijn inzake Wet personenvervoer 2000 (2016R006) per 1 mei 2016, *Stcrt.* 2016, 20571.

de praktijk doorgaans van korte duur) met toepassing van artikel 22b Sr oplegging van een taakstraf mogelijk maakt voor de in dat artikel genoemde delicten. Het is daarom interessante materie, ook voor degenen die zich bezighouden met straftoemeting.

M.J.A. Duker en P.M. Schuyt

Tot slot vermelden we een rapport over toepassing van voorlopige hechtenis in Nederland: J.H. Crijns, B.J.G. Leeuw en H.T. Wermink, *Pre-trial detention in the Netherlands; Legal principles versus practical reality*, Den Haag: Eleven International Publishing 2016. Dit rapport maakt deel uit van een breder onderzoeksproject van de niet-gouvernementele organisatie 'Fair Trials' naar voorlopige hechtenis in een aantal EU-lidstaten in het kader van onderzoek naar het nut en de noodzaak van EU-regelgeving op dit gebied.² Strikgenomen is voorlopige hechtenis geen straftoemeting in directe zin, maar indirect kan het feit dat iemand al dan niet in voorlopige hechtenis heeft gezeten invloed hebben op de uiteindelijke straf. Hetzij omdat het ondergaan van de voorlopige hechtenis reden kan zijn om een (deels) onvoorwaardelijke gevangenisstraf op te leggen (dikwijls met een onvoorwaardelijk deel dat gelijk is aan de duur van de eerdere vrijheidsbeneming), hetzij omdat het ondergaan van een voorlopige hechtenis (in

² Zie voor het eindrapport: *Fair Trials, A Measure of Last Resort? The practice of pre-trial detention decision making in the EU.*